

la triobla ~o (papa tiaro); la dorna ~o (de Jesuo). 5 (f). Reĝeco, suvereneco: *aspiri al la ~o*; la prerogativoj, bienoj, diamantoj, parolado de la ~o (reĝo). ~1 (tr). 1 Surkapigi ~on: la junulinoj ~is siajn amikinojn per floroj. 2 Surkapigi ~on, kiel signon de honoro aŭ suvereneco: ~i la laŭrealon en konkurso, reĝon (Kp PREMII). 3 (f) Fine rekompenci: la sukceso ~is lian penadon; saĝuloj estas ~alaj de klereco Z; se vi ne ~os mian konstantan amon, tiam ne plu valoros la ekzisto Z. 4 (f) Esti metata kiel ornamo ĉe supra aŭ fina parto de io: kupolo ~as la palacon; la voĵelon ~is malluma, densa arbaro B; girdandoj da floroj gaje ~is la kolonojn; montoj ~ilaj de eterna neĝo; la fino ~as la verkon Z.

kronika Z (pp malsano). Longedaŭra.

* **Kroniko**. 1 Kolekto da historiaj faktoj, kronologie kompilitaj: ~isto Z. 2 Parto de gazeto dediĉita al difinita speco da novaĵoj: politika, teatra ~o.

Kronologio. Scienco, kies objekto estas fiksi la datojn de la historiaj okazoj.

Kronometro. Tre preciza horloĝo ne imprensebla de atmosferaj varioj.

kronometrio (Sc). Parto de la fiziko, pritraktanta la mezuron de la tempo. ~a. Rilata al ~o.

* **Kropo**. 1 Membrema poŝo, kiun la birdoj havas sub gorĝo, k en kiu restadas la nutraĵoj antaŭ ol penetri en stomakon. 2 Nedolora tumoro de la homa tiroida glando formanta pendantan sakon sur la kolo. Post~o. Dua stomaka poŝo de la birdoj, kiu venas post la ~o k en kiu la nutraĵoj estas pistitaj k pastigitaj; maĉstomako.

krotalo G. de venenaj serpentoj, vivanta en Ameriko (*crotalus*).

* **Krozl** (ntr). Marveturi zigzage en iu regiono por kontroli k observi la navigacion: la ŝiparo ~is en la fina maro. ~anto, ~isto Z, ~ŝipo. Speciala rapida militŝipo por ~i.

* **Kruco**. 1 Ĉe antikvuloj, speco de pendigilo, fostego, en kiu estas fiksita transversa trabo, sur kiu oni lasis morti krimulojn, ligitajn aŭ najlitajn je ekstremoj de la membroj: la Readmono ordonis dependigi la turmenlitojn de la ~o anlaŭ la sunsubiro. 2 (Rk) La kruco de Jesuo,

simbolo de kristana religio: la mistero de la ~o; batali, morti por la ~o. 3 Objekto en formo de ~o, simbolo de Jesuo ~umita: la preĝejoj estas kronitaj per ~o; porti la ~on en procesio; fari la signon de la ~o. 4 Figuro aŭ korpo, konsistanta el du transversaj pecoj, formantaj kvar rektangulojn: desegni ~on sur papero; la du bastonoj formis ~on; hoko~o (emblemo de germana faŝismo); ~oforma tenilo de glavo; la Suda ~o (stelaro en suda hemisfero). 5 (f) Turmento, torturo: la ortografio en la plimulto da lingvoj prezentas veran ~on por la lernanto Z. ~a. 1 Rilata al la ~o de Jesuo: ~a militiro (ekspedicio de kristanoj kontraŭ mahometanoj por rekonkeri Jerusalemon aŭ ankaŭ kontraŭ herezuloj por konverti aŭ ekstermi ilin). 2 Prezentanta formon de ~o: ~a signo, enlranĉo; ~aj rimoj (ordigitaj laŭ la ordo: abba. Kp ALTERNA, KONTINUA). ~(lg)l. Kunmeti du objektojn, formante el ili ~on: ~i la brakojn B; sidi ~inte sub si la kruojn B; ~igi la kruojn (kiel sidanta tajloro), la glavojn; ~igi ies vojon (transverse iri); ~igi la rasojn Z (gekunigi diferencajn rasojn); ~igi la rimojn; (f) resti sidanta kun ~ilaj manoj (brakoj) sur la brusto (resti nelaboranta, senaga); ~igi la vojon, la intencojn de iu (malhelpi, bari). ~lgl. Sin renkonti transverse, formante ~on: la vojo al Parizo ~iĝas kun tiu al Praha; via telero ~iĝis kun la mia (iris kontraŭe je la mia, en la sama momento); plej diversaj interesoj k pasioj, plej diversaj deziroj k celadoj volviĝadas k ~iĝadas en tiuj miloj da kapoj Z; ~(iĝ)o de vojoj Z; ~iĝado de rasoj Z. ~isto. Partoprenanto de ~a militiro. ~uml (tr). Pendigi sur ~o, mortigi per ~o.

krucleroj Fam. de plantoj, kies floroj havas kvarpetalan kruorman korolon: brasiko, napo apartenas al ~oj.

Krucifikso. Ligna, ebura aŭ metala kruco, sur kiu estas figurata Jesuo krucumita.

* **Kruĉo**. Vazo el diversaj materioj, kun larĝa ventro, tenilo k versilo, destinita por enteni fluajon: longe ĉerpas la ~o, ĝis ĝi fine rompiĝas Z (kiu tro ofte sin riskas al danĝero, fine falas en ĝin); kaf~o, le~o.